

**Haarlem
Schalkwijk**

9 december 2019

Voorwoord

Schalkwijk is prachtig gelegen op de rand van de stad en het buitengebied; op korte fietsafstand van het centrum van Haarlem en omringd door een groenblauwe zoom met natuur, parken, sportvelden, plassen en landbouw. Schalkwijk is ook goed verbonden met de regio – de reistijd met de bus naar Schiphol is 15 minuten. De wijk profiteert echter niet optimaal van deze centrale ligging en de verbindingen met het omliggende groen en water zijn niet optimaal. Schalkwijk lijkt er een beetje ‘bij te hangen’. De wijk kent niet alleen ruimtelijke maar ook sociale opgaven, want op vele gebieden is het nog steeds een ‘stad naast een stad’. De bijzondere conditie van de groenblauwe zoom rondom Schalkwijk biedt kansen voor een wisselwerking tussen het stedelijke en landelijke landschap. Hier liggen kansen voor identiteitsvorming, maar ook mogelijkheden voor innovaties (bijvoorbeeld op het gebied van klimaatadaptatie en mobiliteit).

Schalkwijk is een plek bij uitstek die kansen biedt voor het out of the box denken. Schalk betekent namelijk deugniet, leukerd, en een deel van een bouwwerk. Onder ‘het kan in Schalkwijk’ kan gedacht worden aan casco woningen, starterswoningen, communitywonen, plintwonen. Of een vrijplaats om te experimenteren. Om dit te laten gebeuren is lef nodig! Met een gedeeld verlangen als motor voor verandering willen wij daarom ontwerpers van harte uitnodigen om met ons mee te denken aan de opgave van vandaag en morgen in Schalkwijk.

Floor Roduner, wethouder van de gemeente Haarlem,
mede namens de coalitiepartners Pré Wonen en Wijkraad Molenwijk

Inhoudsopgave

Vooraf	p. 04
Panorama Nederland	
Panorama Haarlem Schalkwijk	

1. Uitschrijver	p. 08
1.1 Initiatief	
1.2 Uitschrijver en partners	
1.3 Uitvoering	
1.4 Contactgegevens	
1.5 Inzending	

2. Opgave	p. 09
2.1 Kern van de opgave	
2.2 Toelichting op de opgave	
2.3 Aandachtspunten	

3. Voorwaarden	p. 13
3.1 Voorwaarden voor deelname	
3.2 Voorkennis, belangenverstremgeling en contact	
3.3 Voorwaarden met betrekking tot de opgave	
3.4 Voorwaarden met betrekking tot de inzending	

4. Eerste fase: voorselectie	p. 16
4.1 Toetsing	
4.2 Jury	
4.3 Selectie	

5. Tweede fase: ontwerpfase	p. 17
5.1 Ateliersessies	
5.2 Presentaties	
5.3 Beoordeling	
5.4 Juryrapport	

6. Administratieve bepalingen	p. 19
6.1 Planning	
6.2 Communicatie	
6.3 Vergoedingen	
6.4 Vervolg	
6.5 Toepasselijk recht en echtsbescherming	
6.6 Algemene voorwaarden	

Bijlagen

Zie website <https://panoramalokaal.nl/schalkwijk>

1. Atlas Panorama Haarlem Schalkwijk
2. Aanmeldingsformulier Panorama Haarlem Schalkwijk

Vooraf

PANORAMA LOKAAL

Heel veel Nederlanders voelen zich thuis in de voor iedereen bekende woonwijken op de rand van stad en buitengebied, gebouwd in de jaren 60, 70 en 80. Het is de plek waar ze wonen en leven. Hun hart ligt er. En het klopt er. Maar kloppen deze wijken van toen nog wel met de wensen, verlangen en eisen van nu? Zijn ze klaar voor de toekomst?

Als we de huidige staat van onze woonwijken zien als een eerste laag waarop nu doorgebouwd kan gaan worden, ontstaan er veel meer mogelijkheden.

Floris Alkemade, Rijksbouwmeester

INTEGRAAL ONTWERPEN

Er zijn heel veel urgente opgaven in deze wijken en de gebieden er omheen. Maar met het [Panorama Nederland](#) als inspiratiebron staat niet het 'moeten' centraal, maar zoeken we naar de mogelijkheden en naar een gedeeld verlangen als motor voor verandering. Met de inzet van ontwerp- en verbeeldingskracht kunnen de grote maatschappelijke vraagstukken van nu de sleutel zijn voor welkome structurele verbeteringen in de toekomst: rijker, schoner en hechter. Juist in de stadsranden komen veel van deze vraagstukken bij elkaar en kunnen elkaar versterken. Deze stadsranden bestaan niet alleen uit de woonwijken, maar ook uit sportvelden, volkstuinten, recreatiegebieden en vakantieparken. Op de grens van stad en landschap. Met hetzelfde optimisme waarin veel van deze wijken en gebieden werden gerealiseerd, is het nu tijd om aan de slag te gaan met de transformatie ervan.

Door het buitengebied en de woonwijk in samenhang te bekijken, ontstaan er nieuwe kansen. Hoe kan de voedselproductie slimmer met de wijk worden verbonden?

Of het wonen met landschap en recreatie?

Berno Strootman, Rijksadviseur voor Fysieke Leefomgeving

SLIM COMBINEREN VAN OPGAVEN

Het kenmerk van de locaties van Panorama Lokaal is dat er tegelijkertijd veel aan de hand is. Met Panorama Nederland in gedachten hebben de initiatiefnemers de [prijsvraag Panorama Lokaal](#) uitgeschreven. Hiermee willen zij gemeenten, corporaties, (markt)partijen en samenleving stimuleren om op nieuwe manieren samen te werken en condities te scheppen voor ruimtelijke experimenten met maatschappelijke impact. Panorama Lokaal doet een beroep op de creativiteit, verbeeldingskracht en realiteitszin om deze opgaven slim te combineren en zo winsten te behalen zowel voor de wijk, het buitengebied en de bewoners en ondernemers.

Vaak zijn het wijken waar ogenschijnlijk niet zo veel mis is, maar er dreigt ondanks dat het gevaar dat het de probleemwijken van de toekomst worden.

Daan Zandbelt, Rijksadviseur voor Fysieke Leefomgeving

DOELSTELLINGEN

Panorama Lokaal heeft als doelstellingen:

1. het agenderen van de transformatieopgave van bestaande woonwijken en buitengebied in Nederlandse gemeenten naar toekomstbestendige wijken en stadsranden, bij zowel de ontwerp- en bouwgemeenschap, de bewoners en de politiek, en waar de verbindingen met het landschap worden verbeterd,
2. het stimuleren van innovatie, ontwerpkracht en multidisciplinaire samenwerking,
3. het stimuleren van kansrijke coalities en nieuwe partnerschappen die in de wijken en het aansluitende landschap actief aan de slag gaan met de uitkomsten van de prijsvraag,
4. het actief delen van nieuwe inzichten en concepten voor een breed publiek,
5. het brengen van versnelling in het integraal verduurzamen en toekomstbestendig maken van woonwijken en buitengebied, en het geven van aanzetten tot het feitelijk realiseren van de geselecteerde voorstellen,
6. waar het gaat over woningbouw (renovatie, transformatie en/of nieuwbouw): het stimuleren van voorstellen die de bouwketen doorbreken en innoverend zijn op het gebied van snelheid en betaalbaarheid, in combinatie met duurzaamheid en de bijbehorende openbare ruimte.

PANORAMA HAARLEM, SCHALKWIJK

Op 2 juli 2019 nodigde het CRa lokale coalities uit om zich aan te sluiten. Aan hen werd gevraagd om projectlocaties aan de stadsranden voor te dragen om te komen tot mogelijke oplossingen voor de problematiek aldaar. Op 24 oktober 2019 maakte het CRa de deelnemende coalities en de locaties bekend: Emmen Bargeres, Haarlem Schalkwijk, Julianadorp in Den Helder, Rotterdam Beverwaard, Tilburg Noord, Vlaardingen Westwijk en Westervoort Mosterdhof.

Dit reglement betreft de prijsvraag voor de locatie [Haarlem Schalkwijk](#). Met deze prijsvraag wordt beoogd om te komen tot een omgevingsplan met een programma dat concreet kan worden uitgewerkt.

PROCEDURE

De procedure van deze prijsvraag is gebaseerd op [KOMPAS bij Prijsvragen](#), met selectie op basis van portfolio. De procedure bestaat uit twee fasen: de voorselectie en de ontwerpfase.

Voorselectie

Voor de voorselectie worden multidisciplinaire ontwerpteams uitgenodigd om zich aan te melden voor deelname aan de ontwerpfase door inzending van een portfolio en motivatie. Uit deze aanmeldingen worden maximaal drie teams geselecteerd voor deelname aan het ontwerpatelier. Voor de voorselectie is geen vergoeding beschikbaar.

Ontwerpfase

Elk van de geselecteerde teams wordt uitgenodigd om ontwerpvoorstellen te doen die innovatief, uitvoerbaar, realiseerbaar en opschaalbaar zijn, en die tevens als inspiratie kunnen dienen voor andere locaties in antwoord op de opgave van de prijsvraag. Tijdens twee ateliersessies worden de deelnemers van de nodige informatie voorzien om hen op weg te helpen. Hierbij worden experts betrokken en er is gelegenheid om stakeholders, bewoners en andere lokale partijen te ontmoeten. Elk van de maximaal drie teams ontvangt een vergoeding in de kosten van € 10.000 excl. de door de uitschrijver te vergoeden btw, mits wordt voldaan aan de voorwaarden. De prijsvraag wordt afgesloten met het aanwijzen van één team, wiens voorstel naar het oordeel van de jury de beste oplossing biedt voor de gestelde opgave. Voorafgaand aan de jurybeoordeling kan aan bewoners en andere direct betrokkenen gelegenheid worden geboden om hun reactie op de voorstellen te geven.

Vervolg

In het vervolg op de prijsvraag treedt de uitschrijver in overleg met de hoofdverantwoordelijke inzender van de best beoordeelde inzending. Doel van dit overleg is om, afhankelijk van de aard van de inzending, te bezien welke mogelijkheden er zijn voor een vervolgoopdracht teneinde deze inzending nader te concretiseren zodat realisatie van (delen van) het idee in de betreffende wijk, in nauwe samenspraak met coalitiepartijen en overige stakeholders, kan worden opgepakt. De initiatiefnemer van Panorama Lokaal zal de analyses van de prijsvraag met een breed publiek delen, onder meer door middel van een tentoonstelling, publicatie en een advies aan het kabinet.

REGLEMENT

Op 2 juli 2019 is het reglement voor de eerste ronde van de prijsvraag gepubliceerd onder de noemer [Panorma Lokaal](#). Dit reglement beschrijft de prijsvraag voor de locatie [Panorama Haarlem Schalkwijk](#). Dit reglement is opgesteld aan de hand van [KOMPAS light Prijsvragen](#). Het bepaalde in dit reglement is bindend voor alle partijen: de uitschrijver, de partners, de deelnemers en de beoordelaars. De bijlagen maken deel uit van het reglement en hebben dezelfde binding. Aan de teams die worden uitgenodigd voor de ontwerpfase wordt aanvullende informatie verstrekt.

De prijsvraag is aangekondigd op TenderNed.

LEESWIJZER

Hoofdstuk 1 bevat informatie over de uitschrijver van de prijsvraag en contactgegevens.

Hoofdstuk 2 bevat informatie over de opgave.

Hoofdstuk 3 beschrijft de voorwaarden voor deelname aan de prijsvraag, de voorwaarden met betrekking tot de opgave en de voorwaarden met betrekking tot de aanmeldingen.

Hoofdstuk 4 beschrijft de procedure van de voorselectie.

Hoofdstuk 5 beschrijft het ontwerpatelier en de beoordelingsprocedure.

Hoofdstuk 6 beschrijft de administratieve bepalingen die van toepassing zijn op de prijsvraag.

Klopt.
Hier liggen
kansen.

Haarlem
Schalkwijk

1. Uitschrijver

1.1 INITIATIEF

De prijsvraag Panorama Lokaal is een initiatief van het [College van Rijksadviseurs](#) (CRa). De eerste ronde van de prijsvraag werd op 2 juli 2019 uitgeschreven door de Rijksoverheid, vertegenwoordigd door de Rijksbouwmeester, Atelier Rijksbouwmeester, Postbus 20952, 2500 EX Den Haag, www.rijksbouwmeester.nl.

Het initiatief wordt ondersteund door het [Ministerie van Binnenlandse Zaken](#), het [Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat](#), het [Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit](#), het [Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap](#), de [Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed](#), [Aedes](#) en [Staatsbosbeheer](#).

1.2 UITSCHRIJVER EN PARTNERS

De prijsvraag [Panorama Haarlem Schalkwijk](#) betreft één van de edities van de tweede ronde van de prijsvraag [Panorama Lokaal](#). Deze prijsvraag wordt uitgeschreven door de gemeente Den Helder.

De gemeente Haarlem schrijft de prijsvraag uit in samenwerking met:

- △ Pré Wonen
- △ Wijkraad Molenwijk

De Stadsarchitect van Haarlem, maatschappelijke organisaties, bewoners en andere belanghebbenden worden betrokken bij de ateliersessies.

1.3 UITVOERING

De prijsvraag wordt uitgevoerd door het projectteam dat hiertoe is gevormd vanuit het Atelier Rijksbouwmeester en het CRa, in samenwerking met gemeente Haarlem, contactpersoon Laura Bakema, lbakema@haarlem.nl, tel. 06 244 660 14.

Het projectteam staat onder leiding van Rutger Oolbekkink ([Inbo](#)). Cilly Jansen ([Architectuur Lokaal](#)) adviseert over de prijsvraagprocedure.

1.4 CONTACTGEGEVENS

De prijsvraag wordt uitgeschreven via de website <https://panoramalokaal.nl/schalkwijk>. Vragen kunnen online worden gesteld via de website. Het projectteam is bereikbaar via info@panoramalokaal.nl.

1.5 AANMELDING

De prijsvraag verloopt geheel digitaal via de webpagina van de prijsvraag: <https://panoramalokaal.nl/schalkwijk>. Aanmeldingen moeten digitaal worden ingediend via deze website.

2. Opgave

2.1 KERN VAN DE OPGAVE

Schalkwijk is het jongste stadsdeel van de gemeente Haarlem. De meeste woningen zijn gebouwd in de jaren zestig en zeventig als antwoord op de woningnood. Dit stadsdeel is gebouwd als stad naast de stad, met eigen voorzieningen. De straten zijn breed opgezet en er is veel groen. Schalkwijk telt 15.655 woningen waarvan zo'n 9.500 appartementen met relatief veel sociale huur. Rondom de woonbuurten ligt een groene zoom, afgebakend door het Spaarne en de Ringvaart. Schalkwijk ligt op fietsafstand van het centrum en is ook goed verbonden met de regio: Schiphol is slechts 15 minuten met de bus. De culturele diversiteit van Schalkwijk is zeer groot. Desondanks is Schalkwijk nog steeds een introverte stad naast een stad, dat er een beetje 'bij lijkt te hangen'. De van oorsprong grote ruimtelijke opzet van Schalkwijk wordt niet meer beleefd. Anonieme publieke ruimtes en een overmaat aan infrastructuur zorgen voor een onveilig gevoel bij bewoners. Ook het buitengebied wordt ruimtelijk en gevoelsmatig niet ervaren in het stadsdeel en de bereikbaarheid is beperkt. Ook scoort Schalkwijk op vele gebieden 'te hoog op de verkeerde lijstjes': er sprake van veel achterstand en eenzaamheid, er is weinig te doen voor jongeren en de wijk vergrijsst. Sinds tien jaar wordt gewerkt aan wijkverbetering. De wijken in Schalkwijk (Europawijk, Boerhaavewijk, Meerwijk en Molenwijk) zijn volop in ontwikkeling. Er zijn woningen bijgebouwd, het winkelcentrum wordt aangepakt, er is een markthal gepland en er komt een bioscoop. Een substantieel deel van het woningbouwprogramma van Haarlem (10.000 woningen) zal landen in Schalkwijk.

De coalitie, bestaande uit gemeente, woningcorporatie en de wijkraad van Molenwijk, is hecht en heeft veel partners. De partijen zoeken naar een visie op de herontwikkeling van Schalkwijk als geheel, die verder strekt dan de invulling van losse plots en die perspectief biedt op de langere termijn. Een aantal plannen ligt vast maar de coalitie laat zich graag verrassen door inzichten die deze plannen kunnen versterken, zonder de voortgang van het proces uit het oog te verliezen. De coalitie hoopt dat de deelnemers de complexiteit van de opgave omarmen en inspiratie kunnen bieden voor de toekomst van Schalkwijk.

De kern van de opgave in Haarlem Schalkwijk is de herinrichting en programmering van de openbare ruimte om zo een eigen identiteit en nieuw perspectief voor het stadsdeel te bieden. Hoe kan gerichte differentiatie van de openbare ruimte helpen deze geschikt te maken voor ontmoetingsplekken en voorzieningen? Hoe kunnen daarmee kansen worden geboden aan bewoners en gebruikers? Aanknopingspunten liggen zowel in de wijk als in de blauwgroene zoom rondom Schalkwijk en het slim combineren van opgaven zoals de energietransitie, de voorgenomen verdichting en recreatie.

Aan de deelnemende ontwerpteams wordt gevraagd om:

1. Een visie op de inrichting en programmering van de openbare ruimte op de schaal van Schalkwijk, in het kader van de aanstaande nieuwbouw in de wijk onder het motto 'Welkom in Schalkwijk'
2. Een verbeelding van deze visie op het schaalniveau van Molenwijk-Noord,
3. Een concreet voorstel om, samen met bewoners en minimaal budget, een eerste kleine ingreep te doen.

2.2 TOELICHTING OP DE OPGAVE

De bewoners van Schalkwijk zijn trots op de wijk, maar hebben niet het idee dat die trots buiten de wijk wordt gedeeld. Er is behoefte aan een nieuwe, herkenbare identiteit van het stadsdeel voor zowel de bewoners als bezoekers. De idealistische opvattingen uit de wederopbouwperiode sluiten niet meer aan op het sterk veranderde dagelijkse leven en ruimtegebruik van de huidige samenleving. Dit vraagt om heroriëntatie op een aantal samenhangende vraagstukken. Hoewel het gebruik van de wijk is veranderd, biedt de sterke ruimtelijke structuur een basis om op voort te bouwen ter versterking en verbetering van sociale en fysieke kwaliteiten.

Welkom in Schalkwijk

Het motto 'welkom in Schalkwijk' gaat uit van de verbondenheid van veel Schalkwijkers met de wijk, ondanks het negatieve imago dat de wijk vaak in de rest van Haarlem heeft. Het staat voor het openstellen van de wijk naar buiten. Hoe wordt Schalkwijk een actieve stadswijk waar niet alleen bewoners elkaar ontmoeten, maar ook bezoekers bestemmingen vinden, zowel in het openbaar gebied in de wijk als in de blauwgroene zoom? Hoe kunnen de opgaven wat betreft woningbouw, water, energie, biodiversiteit en natuurbeleving vooruit geholpen worden door slimme ingrepen in de openbare ruimte? Schalkwijk gaat groeien met een groot nieuwbouwprogramma. Sloop/nieuwbouwprogramma's voorzien in het terugbouwen van meer woningen dan er nu zijn. Dat betreft niet alleen sociale woningbouw. Welke bredere ontwikkelingsmogelijkheden kunnen met verdichting worden bereikt en welke ruimte kan daarvoor worden gevonden in bestaande plankaders? Zijn er slimme schuifoperaties in Schalkwijk denkbaar die de wijken beter structureren en ruimte maken voor een differentiatie aan nieuwe openbare plekken en voorzieningen? Verdichting vraagt ook om bij de voorzieningen gelijke tred te houden met de komst van nieuwe bewoners van buiten de stad. Hoe kan de verdichting bijdragen aan 'Welkom in Schalkwijk', door te zorgen voor meer bestemmingen in de wijk waardoor de sociaaleconomische situatie kan verbeteren?

Toepassing Molenwijk-Noord

In Molenwijk-Noord, worden drie herstructureringsprojecten uitgevoerd: aan de Waddenstraat, de Schouwbroekerplas en de Zwemmerslaan. De plannen voor de Waddenstraat zijn al gecommuniceerd met de bewoners en uitplaatsing van bewoners is gestart. In deze wijk zijn er bovendien kansen voor ontwikkeling aan de Zwemmerslaan en bij de Schouwbroekerplas aan het Spaarne. Hoe kan de visie op de inrichting van de publieke ruimte en de samenhang tussen stad en ommeland in Molenwijk aan dit traject worden gekoppeld, waarbij de inspiratie die wordt geboden niet tot vertraging leidt? Kan deze strategie een voorbeeld zijn voor andere locaties? Welke voorstellen zijn er om, samen met bewoners en met een minimaal budget, een eerste kleine ingreep te doen?

Aanpak

Het aanreiken van ideeën en programma's is niet voldoende voor de beoogde sociale en fysieke versterking van Schalkwijk. Welke mogelijkheden kunnen worden bedacht die daadwerkelijk betrokkenheid en deelname genereren? Wat en wie zijn daarvoor nodig; welke belemmeringen zijn er, wat moet ontregeld worden?

2.3 AANDACHTSPUNTEN

Openbare ruimte

De van oorsprong grote ruimtelijke opzet van Schalkwijk wordt niet meer beleefd door de bewoners. De uitstraling van het groen is minimaal. Veel woningen staan met de rug naar het groen. Hoewel er geen veiligheidsprobleem is, worden anonieme ruimtes wel als onveilig ervaren. Het autogebruik is in de loop der jaren fors toegenomen en de Europaweg, hoewel verbeterd, blijft een grote barrière. Ook het buitengebied wordt ruimtelijk en gevoelsmatig niet ervaren in de wijk en de bereikbaarheid is beperkt. Van de ligging aan het Spaarne, de Ringvaart en de plassen wordt alleen ge profiteerd door direct aanwonenden.

Overal ter wereld wordt de stad beleefd vanuit de openbare ruimte, waarvan de kwaliteit wordt bepaald door groen en bewoners. Dit uitgangspunt biedt veel aangrijpingspunten voor verbindingen en het maken van een nieuwe identiteit van de hele wijk. Opnieuw nadenken over herinrichting en goed vormgegeven programmering van de openbare ruimte kan, vanuit het oorspronkelijke idealisme, op alle niveaus een vliegwiel zijn. Hoe kan opnieuw definiëren van de openbare ruimte worden verbonden met de verdichtingsopgave, zodat andere maatschappelijke en ruimtelijke perspectieven ontstaan en waardoor de wijk niet meer alleen naar binnen gericht is? Kunnen nieuwe mogelijkheden op strategische plekken zoals de Europaweg, zo worden ingepast dat de vernieuwingen zichtbaar en ervaarbaar zijn? Welke kansen biedt het om de enorme hoeveelheid parkeerplaatsen en infrastructuur te bezien in het licht van veranderende mobiliteit? Hoe kan de bijzondere conditie van de groenblauwe zoom rondom Schalkwijk worden benut voor een betere positionering van het stadsdeel tussen het centrum en het buitengebied, zodat iedereen profijt heeft van 'Schalkwijk aan het Spaarne'? Welke kansen biedt het buitengebied voor innovaties op het gebied van duurzaamheid, klimaatadaptatie, energie, mobiliteit, natuurbeleving en biodiversiteit? En welke kansen biedt de enorme hoeveelheid infrastructuur en parkeerplaatsen in de wijk met het oog op veranderingen in mobiliteit?

Sociaal-maatschappelijk

De bevolkingssamenstelling van Schalkwijk onderscheidt zich sterk van die van het centrum van Haarlem. De wijk is naar binnen gericht en de culturele rijkdom van de diverse samenleving, met 170 nationaliteiten, is niet zichtbaar. Er is weinig te doen, er is weinig programmering op straatniveau, er is geen horeca op buurtniveau; er zijn geen ontmoetingsplekken. Een hart in de wijk wordt gemist. Er wonen veel kwetsbare groepen in Schalkwijk. Eén op de vijf jongeren heeft een rugzakje, vergrijzing en eenzaamheid nemen toe en jongeren verlaten de wijk. Er is behoefte aan identiteit op het niveau van de buurten, de wijken en de stad - maar niet aan voorzieningen die niet-wijk gebonden zijn. De markthal is een interessante ontwikkeling, maar het is geen foodhal waarvoor mensen elders uit de stad of daarbuiten speciaal naar Schalkwijk komen.

De grote diversiteit van de bewoners biedt kansen om de sociale samenhang te verbeteren. Welke mogelijkheden kunnen perspectieven bieden aan jongeren en ondernemers? Hoe kan de kracht van jongeren worden ingezet als motor voor hun ontplooiing en voor versterking van de identiteit van de wijk? Hoe kunnen voorzieningen, tot op detailniveau, bijdragen aan langer thuis wonen voor ouderen? Hoe kan de aantrekkelijkheid voor mensen van buiten de wijk worden vergroot?

Verdichting

De woningen in Schalkwijk, waar nu de meeste goedkope woningen van de stad staan, zijn extreem geclusterd op eilandjes met ofwel huur- ofwel koopwoningen. Een verbinding daartussen ontbreekt. Ouderen wonen aan de rand, gezinnen in de flats. Hoewel de wijken sterk verschillen is het stadsdeel ook monotoon: in alle wijken zijn dezelfde soort straten. Tegelijkertijd is Schalkwijk populair bij mensen van buiten Haarlem, waar de wachtlijsten lang zijn. Schalkwijk gaat groeien met een groot nieuwbouwprogramma. Sloop/ nieuwbouwprogramma's voorzien in het terugbouwen van meer woningen dan er nu zijn. Dat betreft niet alleen sociale woningbouw. Hiernaast komen door vergrijzing grote woningen vrij. Aan de randen van de wijk zijn koopwoningen gebouwd, waarmee geen bijdrage wordt geleverd aan de wijk. De bewoners hebben daar geen relatie mee en zij werken elders. In de komende tien jaar worden scholen verbouwd en mogelijk verplaatst, waardoor nieuwe bouwlocaties vrijkomen.

Deze ontwikkelingen bieden ruimte om in te spelen op de behoefte aan gedifferentieerde woonprogramma's met nieuwe, passende en betaalbare woonvormen die doorstroming binnen de wijk bevorderen en bijdragen aan de behoefte aan bijzondere woon/ werktypologieën. Daarmee kan de monotonie van de wijk worden doorbroken. Verdichting vraagt ook om bij de voorzieningen gelijke tred te houden met de komst van nieuwe bewoners van buiten de stad. Hoe kan de verdichting bijdragen aan 'Welkom in Schalkwijk', door te zorgen voor meer bestemmingen in de wijk waardoor de sociale kwaliteiten verbeteren? Er zijn al veel programma's gedefinieerd en er zijn ook partijen met grondposities. Welke inzichten en mogelijkheden kunnen aan deze partijen worden geboden waar de wijk beter van wordt? Er zijn veel bouwstenen voorhanden waartussen verdichting het cement kan zijn.

3. Voorwaarden

3.1 VOORWAARDEN VOOR DEELNAME

1. Deelname aan de prijsvraag staat open voor multidisciplinaire teams.
2. Van een team maakt tenminste één ontwerper (architect, stedenbouwkundige, landschapsarchitect, interieurarchitect) deel uit, die is geregistreerd in het Nederlands Architectenregister, dan wel een vergelijkbaar buitenlands register. Deze persoon is hoofdverantwoordelijke namens het team.
3. In een team kunnen ook studenten worden opgenomen.
4. Het deelnemende team verplicht zich om, wanneer het wordt geselecteerd, met een vertegenwoordiging aan alle bijeenkomsten deel te nemen zoals ateliers en eindpresentatie (zie 6.1, planning).
5. Een team mag zich éénmaal aanmelden voor de prijsvraag Panorama Haarlem Schalkwijk.
6. De leden van het team, zoals dat is geselecteerd voor deelname aan de ontwerpfase, blijven de gehele prijsvraag deel uitmaken van het team. Deelnemers kunnen zich niet laten vervangen.
7. Wanneer sprake zal zijn van enige vervolgoopdracht, zal deze worden verstrekt aan de hoofdverantwoordelijke van het team.

3.2 VOORKENNIS, BELANGENVERSTRENGELING EN CONTACT

Wie over voorkennis beschikt omdat hij of zij betrokken is (geweest) bij de vraagstelling van de prijsvraag Panorama Haarlem Schalkwijk is uitgesloten van deelname. Dit betreft in ieder geval de juryleden en hun bureaus en partijen die direct betrokken zijn bij het vormen van de lokale coalitie. De uitschrijver wil niet te rigide omgaan met het uitsluiten van allen die betrokken zijn of zijn geweest bij de voorbereiding en organisatie van de prijsvraag. Wie twijfelt over deelname wordt opgeroepen hierover vragen te stellen vóór de sluiting van de vragenronde (zie 6.1). Het is de deelnemers niet toegestaan om contact te zoeken met de jury met betrekking tot deze prijsvraag voorafgaand aan de besluitvorming in de eerste ronde. Ieder contact of poging tot contact hiertoe zal in beginsel tot uitsluiting leiden.

Het staat partijen die betrokken zijn geweest bij de vraagstelling voor de prijsvraag Panorama Haarlem Schalkwijk vrij om deel te nemen aan de andere zes prijsvragen die in het kader van Panorama Lokaal zijn uitgeschreven.

3.3 VOORWAARDEN MET BETREKKING TOT DE OPGAVE

Er zijn geen voorwaarden gesteld voor de opgave.

3.4 VOORWAARDEN MET BETREKKING TOT DE AANMELDING

Een aanmelding bestaat uitsluitend uit:

1. Motivatie

Maximaal 2 pagina's (A4 staand, pdf formaat) waarin het team de aanmelding onderbouwt. Toegelicht wordt waarom juist dit team het beste antwoord kan geven op de gestelde vraag. Wat is de motivatie voor deelname, wat is de affiniteit met de opgave en welke expertise wordt door elk van de teamleden ingebracht? De motivatie biedt inzicht in de werkwijze die het team voor ogen staat gedurende de periode waarin de ateliers plaatsvinden (plan van aanpak).

2. Aanmeldingsformulier

Via de website worden de gegevens van de teamleden in een digitaal aanmeldingsformulier ingevuld.

3. Portfolio

Een portfolio, maximaal 3 pagina's A3 in pdf-formaat, liggend (maximaal 20Mb) in de Nederlandse taal, dat de volgende informatie bevat:

- △ relevante referentieprojecten (minimaal drie, maximaal vijf) naar eigen inzicht van het team met het oog op de opgave van deze prijsvraag. Dit mogen ook onderzoeksopdrachten, afstudeerwerken en niet gerealiseerde plannen zijn. De referentieprojecten hoeven niet in het voorgestelde teamverband tot stand gekomen te zijn.
- △ onderdelen die verder aan bod kunnen komen zijn bijvoorbeeld een bureaubeschrijving, bureauvisie, visie op multidisciplinaire samenwerking en eventuele ervaring met de realisatie van een voor deze prijsvraag relevant ontwerp of opdracht/project. Projecten waaraan teamleden als werknemer bij een ander bureau hebben gewerkt zijn aanvaardbaar mits wordt toegelicht wat hun rol is geweest.

In dit stadium van de prijsvraag wordt nadrukkelijk niet gevraagd om ontwerpen / oplossingen / denkrichtingen voor de opgave. Materiaal dat niet is gevraagd wordt niet bij de voorselectie betrokken. Alleen volledige aanmeldingen die tijdig zijn ingediend worden in behandeling genomen. De aanmelding bevat geen voorbehouden en is in het Nederlands opgesteld. Er kunnen geen rechten worden ontleend aan eventuele schade die is ontstaan vanwege onleesbare of onvindbare aanmeldingen.

**DE AANMELDINGSTERMIJN SLUIT OP
DINSDAG 21 JANUARI 2020 OM 10.00 UUR.**

Aanmeldingen worden ingediend na publicatie van de nota van inlichtingen. Deze nota kan toelichtingen op en aanpassingen van dit reglement bevatten. Het bepaalde in de nota van inlichtingen gaat voor het bepaalde in dit reglement.

De contactpersoon ontvangt een automatische bevestiging van ontvangst van de aanmelding. Neem contact op met info@panoramalokaal.nl wanneer deze niet binnen een dag is ontvangen. Alleen zo kan worden gecontroleerd of de aanmelding is binnengekomen.

4. Eerste fase: voorselectie

4.1 TOETSING

Het projectteam van de prijsvraag toetst, in afstemming met de contactpersoon van de prijsvraag (zie onder 1.3) of de aanmeldingen voldoen aan de voorwaarden zoals beschreven in hoofdstuk 3. De resultaten van de toetsing worden ter beschikking gesteld aan de uitschrijver. Aanmeldingen die niet of slechts gedeeltelijk aan deze voorwaarden voldoen worden in beginsel ongeldig verklaard en uitgesloten van verdere deelname. Het besluit hierover wordt genomen door de uitschrijver. Alle geldige aanmeldingen worden toegelaten tot de selectie.

4.2 JURY

De aanmeldingen worden geselecteerd door een jury bestaande uit:

- △ Floris Alkemade, Rijksbouwmeester (voorzitter)
- △ Floor Roduner, Wethouder van Haarlem
- △ Willem Hein Schenk, Stadsarchitect van Haarlem
- △ Anke Huntjes, Bestuurder Pré Wonen
- △ Okrah Donkor, BC Triple Threat (bewoner van de wijk)
- △ Riet Ooms, Wijkraad Molenwijk (bewoner van de wijk)

4.3 SELECTIE

De aanmeldingen worden geselecteerd aan de hand van de volgende selectiecriteria:

- △ de affiniteit met de opgave,
- △ de kwaliteit van het plan van aanpak,
- △ de relevantie van de referenties voor de opgave,
- △ de relevantie van de expertise.

De volgorde van deze criteria is willekeurig. De jury selecteert unaniem maximaal drie teams, die door de uitschrijver worden uitgenodigd voor de ontwerpfase. Alle betrokkenen committeren zich aan het jurybesluit.

De jury brengt verslag uit van het resultaat van de selectie in een selectierapport, dat openbaar wordt gepubliceerd na het selectiebesluit. De geselecteerde teams worden uitgenodigd voor deelname aan de tweede fase van de prijsvraag (ontwerpfase). De overige teams worden met een beknopte toelichting op de hoogte gesteld van het feit dat zij niet worden uitgenodigd voor de tweede fase van de prijsvraag.

5. Tweede fase: ontwerpfase

5.1 ATELIERSESSIES

Kick off bijeenkomst 13 februari 2020 (middag)

De startbijeenkomst voor de prijsvraag vindt plaats op 13 februari 2020 op een centrale plek in het land. Hierbij zijn, naast initiatiefnemer College van Rijksadviseurs, alle lokale coalities aanwezig. Ook worden de geselecteerde teams bij deze bijeenkomst verwacht. Doel van de bijeenkomst is om kennis te maken met elkaar, met lokale coalities, met de teams en met de opgaven. Hiernaast worden inspirerende presentaties gegeven en wordt praktische informatie verstrekt.

Ateliersessies op locatie in februari en april 2020 (2x)

De uitschrijver organiseert twee plenaire bijeenkomsten (ateliersessies) op locatie voor de teams die worden uitgenodigd voor de ontwerpfase. De eerste bijeenkomst staat in het teken van het kennismaken met de coalitie, locatie, bewoners en betrokken stakeholders. De tweede bijeenkomst staat in het teken van tussenpresentaties en feedback van (onder meer) bewoners. Informatie over data, tijdstippen, programma en locatie van de bijeenkomsten wordt tijdig verstrekt aan de teams. De uitschrijver en de teams kunnen desgewenst afspraken maken over aanvullende momenten.

Oplevering voorstellen 24 april 2020

Het resultaat van de ontwerpfase wordt op 24 april 2020 opgeleverd.

5.2 PRESENTATIES

De prijsvraag wordt in mei 2020 afgesloten met de presentatie door elk van de teams aan de jury. Hierbij lichten zij het resultaat van de ontwerpfase toe. Daarbij kan, in overleg met de teams, worden gezien of en op welke wijze bewoners worden betrokken in een advies aan de jury.

Het resultaat van de teams bestaat uit:

- △ een ruimtelijke verbeelding van het plan in maximaal 3 pagina's A1 in liggend formaat als pdf (minimaal 150 dpi),
- △ een toelichting in staand formaat, A4 in pdf formaat,
- △ een samenvatting in ca. 1000 woorden en 3 afbeeldingen, bedoeld voor communicatie (min. 300 dpi, max. 20 MB).

5.3 BEOORDELING

De jury, samengesteld conform art. 4.2, beoordeelt de voorstellen aan de hand van de volgende beoordelingscriteria:

- △ de wijze waarop de voorstellen reageren op de opgave,
- △ de mate van innovativiteit en integraliteit van de voorstellen,
- △ de mate waarin de voorstellen versnelling of doorbraken kunnen genereren,
- △ de zichtbaarheid en herkenbaarheid van de geboden oplossing in de wijk en de ruimtelijke kwaliteit,
- △ de mate waarin sprake is van een positieve impact op het functioneren van de wijk en op het leven en wonen van de inwoners,
- △ de voorbeeldwerking voor andere locaties,
- △ realiseerbaarheid.

De volgorde van deze criteria is willekeurig. De jury komt unaniem tot een integraal oordeel. De prijsvraag wordt afgesloten met het door de jury aanwijzen van één team, wiens voorstel zij als beste antwoord op de opgave aanwijst. Alle betrokkenen committeren zich aan het jurybesluit.

5.4 JURYRAPPORT

De jury brengt verslag uit van het resultaat van haar beoordeling in het juryrapport. Het juryrapport bevat een algemene interpretatie van de gehanteerde beoordelingscriteria en het verloop van de beoordeling. Het juryrapport wordt gepubliceerd bij de bekendmaking van het resultaat van de prijsvraag.

6. Administratieve bepalingen

6.1 PLANNING

Onderstaande planning is indicatief. De uitschrijver behoudt zich het recht voor om binnen de kaders van redelijkheid en billijkheid de planning tussentijds aan te passen indien (onvoorziene) omstandigheden daartoe aanleiding geven.

Eerste fase

voorselectie

2019 / 2020

Uitschrijfdatum prijsvraag	9 december
Sluiting vragenronde	19 december
Publicatie nota van inlichtingen	20 december
Sluiting aanmeldtermijn	21 januari
Bekendmaking selectie	begin februari

Tweede fase

ontwerpfase

2020

Kick off	13 februari
Ateliersessie 1	20 februari
Ateliersessie 2	2 april
Oplevering voorstellen	24 april
Eindpresentatie	13 mei
Slotbijeenkomst	24 juni

6.2 COMMUNICATIE

Vragen

- △ De uitschrijver stelt geïnteresseerden in deelname in de gelegenheid opmerkingen te maken en vragen te stellen over de prijsvraag. Dit is uitsluitend mogelijk via het vragenformulier op de website www.panoramalokaal.nl.
- △ Vragen dienen bij voorkeur voor de uiterste datum voor het stellen van vragen gesteld te worden (zie onder 6.1). De vragen worden geanonimiseerd en zo spoedig mogelijk beantwoord op de website van de prijsvraag. Na sluiting van de vragenronde worden de vragen en antwoorden samengevoegd in de nota van inlichtingen; ook dit document wordt gepubliceerd op de webpagina van de prijsvraag en gaat boven het bepaalde in dit prijsvraagreglement. De uitschrijver kan, indien vragen hiertoe aanleiding geven, besluiten extra nota's van inlichtingen te publiceren.
- △ Het zich op de hoogte stellen van de vragen en antwoorden behoort tot de eigen verantwoordelijkheid van de deelnemers.
- △ De uitschrijver roept deelnemers op geconstateerde onduidelijkheden zo spoedig mogelijk door te geven, zodat zij tijdig in staat gesteld wordt de prijsvraag aan te passen.

Resultaten

De analyses en reflecties op de opbrengsten van de prijsvraag worden met een breed publiek gedeeld. De uitschrijver is de deelnemers daartoe geen vergoeding schuldig. Voor andere publicitaire doeleinden is toestemming van de betreffende inzenders vereist.

Het CRa heeft, in samenwerking met de uitschrijver van deze prijsvraag, het voornemen tot:

- △ het onderhouden van de website www.panoramalokaal.nl;
- △ het samenbrengen van de resultaten van de prijsvraag in een (online)publicatie ter inspiratie aan alle geïnteresseerden;
- △ het aandacht geven aan de voortgang en opbrengsten van de prijsvraag op nader te bepalen manieren en momenten, waaronder een tentoonstelling,
- △ het uitbrengen van een advies aan het kabinet door het CRa, waarbij ondersteuning

wordt geboden door een multidisciplinair samengesteld team van TU Delft, Faculteit Bouwkunde, dat de resultaten zal analyseren en van een reflectie voorzien.

6.3 VERGOEDINGEN

Voor het doen van een aanmelding voor deelname aan de prijsvraag worden geen vergoedingen beschikbaar gesteld. Elk van de maximaal drie teams die worden geselecteerd voor deelname aan de tweede fase (ontwerpfase) ontvangt een vergoeding in de kosten van € 10.000 excl. de door de uitschrijver te vergoeden btw mits wordt voldaan aan de gestelde voorwaarden. Informatie over declaratie wordt tijdig aan de hoofdverantwoordelijk deelnemer van elk van de teams verstrekt. Er is geen prijzengeld beschikbaar.

6.4 VERVOLG

In het vervolg op de prijsvraag treedt de uitschrijver in overleg met de hoofdverantwoordelijke inzender van de best beoordeelde inzending. Doel van dit overleg is om, afhankelijk van de aard van de inzending, te bezien welke mogelijkheden er zijn voor een langdurig commitment met het oog op realisatie van het idee in de betreffende wijk, in nauwe samenspraak met coalitiepartijen en overige stakeholders. Aan deze ambitie kunnen geen rechten worden ontleend. Een eventuele vervolgopdracht maakt nadrukkelijk geen onderdeel uit van deze prijsvraag.

6.5 TOEPASSELIJK RECHT EN RECHTSBESCHERMING

Op deze prijsvraag is het Nederlands recht van toepassing. Voorkomende geschillen die tussen uitschrijver, deelnemers en juryleden, ontstaan naar aanleiding van deze prijsvraag worden beslecht door de Nederlandse rechter. Deelnemers moeten zich hiertoe binnen een termijn van 20 dagen gerekend vanaf de datum van bekendmaking van de uitslag van de prijsvraag hun kort geding aanhangig maken bij de rechtbank Noord-Holland, locatie Haarlem.

6.6 ALGEMENE VOORWAARDEN

- △ Door aanmelding voor deze prijsvraag verklaren de deelnemers zich onvoorwaardelijk akkoord met het bepaalde in de beschikbaar gestelde prijsvraagdocumenten. Degenen die zich aanmelden voor deze prijsvraag verplichten zich geconstateerde onduidelijkheden, tegenstrijdigheden en onregelmatigheden in de verstrekte prijsvraagdocumenten zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk voor het verstrijken van de uiterste datum van aanmelding, te melden aan de contactpersoon van de uitschrijver via email info@panoramalokaal.nl. Doet men dit niet, dan betekent dit dat hij of zij in beginsel het recht verwerkt heeft om bezwaar te maken tegen de geconstateerde gebreken in deze documenten.-
- △ Om te voorkomen dat de overheid met overheidsopdrachten onbedoeld en ongewild criminele activiteiten faciliteert, kan de uitschrijver gebruik maken van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet BIBOB).
- △ De uitschrijver behoudt zich het recht voor om degenen die een aanmelding hebben gedaan, in staat te stellen kleine gebreken in hun aanmelding te repareren binnen een termijn van twee werkdagen nadat de uitschrijver een daartoe strekkend verzoek gedaan heeft, mits de gelijkheid van de deelnemers niet geschonden wordt. Het betreft nadrukkelijk een bevoegdheid, niet een verplichting van de uitschrijver. Aanmelders kunnen dan ook geen rechten ontleen aan deze bepaling.
- △ Indien uitschrijver besluit de prijsvraag te staken gedurende de tweede ronde, dan zal een vergoeding aan de deelnemende teams worden verstrekt van € 750 excl. btw per week (tussen half februari en half mei).
- △ Het is deelnemers, juryleden en andere partijen die bij de prijsvraag betrokken zijn niet toegestaan in de publiciteit te treden over het verloop en de uitslag van de prijsvraag, voordat de uitschrijver dit gedaan heeft. Bij twijfel of vragen hierover, kunnen deelnemers voorafgaand aan eventuele publicaties contact opnemen met de contactpersoon van de uitschrijver (zie onder 1.4).
- △ De uitschrijver zal in alle redelijkheid omgaan met situaties waarin het reglement niet voorziet.

**Klopt.
In Haarlem
Schalkwijk
liggen
kansen.**

Ook voor jou als
ontwerper.

<https://panoramalokaal.nl/schalkwijk>